

ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΝΘΩΝ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΣ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛ. ΛΕΠ. 15.

ΦΥΛ. ΠΡΟΠΓ. ΛΕΠ. 25.

Ἡ συνδρομὴ προπληρωτῆ καὶ ὑποχρεωτ. δι' ἐν ἔτος ἐν Ζακύνθῳ ἀνά τριμ.δρ. 2.
Ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ καὶ ταῖς Ἐπαρχίαις ἑτησίᾳ 8. Ἐν δὲ τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. γ. 10.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ. 12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1886. | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΒΤΟΣ Α΄.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

ΑΡΙΘ. 5.

Ποιήσεις.—Πανῆ, Ἐτοιμορρόπου, Κρατῆ, Σχαλτσούνη, Λαγκουιδάρα, Ταβου-
λάρη, Μίτση, Ταγχοπούλου κλ.—Φωσκόλου Ὀρτις, Μετάφρ. Γ. Κ. Σρήκα.—
Ν. Κουτούζης ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Δε-Βιάζη

Ο ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ.

Σύμμαχοι, ποῦ πηγαίνετε; τὰ φοβερὰ ποῦ πλένε
Καράβια σας; .. Ἐ τὴ θάλασσα ὅπου τοῦ Ξέρξη εἶδε
Τὸν ὄλεθρο; Ἐ τὸ ἅγιον τῆς Σαλαμίνας κῦμα,
Τοὺς Ἕλληνας θὰ δέσετε; Θὰ στήσετε τὴ βία
Ἐ τὴ χώρα ποῦ ἐγέννησε τὴν Ἀθηνᾶ; .. Σταθῆτε!
Σὰς βλέπει καὶ σαλεύεται ἡ γῆ ἀπὸ τὰ θεμέλια,
Καὶ μιὰ κατάρα ἀκούεται ἀπ' τὴν καρδιὰ τοῦ κόσμου...
Ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ μνήμά του ὁ νικητὴς τοῦ Ξέρξη,
Καὶ ἔχοντας ἔς τὸ χέρι του σπαθὶ ἀκονισμένο
Εἶπε:—«Οἱ Πέρσαις ἤρθανε»—κ' ἡ φοβερὴ φωνὴ του
Ἀκούσθηκε, σὰν ἄγρια βροντὴ οὐρανοσειστρα,—
Μὲ χίλια θαρυχάραβα. Νὰ πνίξουν τὴν Ἑλλάδα
Ἐ τὰ αἵματα ἐφοβέριζαν. . . Ἀλλὰ καὶ πόσοι ὀπίσω
Ἀπὸ αὐτοὺς ἐγύρισαν νὰ ποῦν τὸν ὄλεθρό τους;
Πέρα ἔς τὸ Ἀρτεμίσιο κ' ἐδῶ ἔς τὴ Σαλαμίνα
Ἐμειναν τὰ καράβια τους συντρίμματα, καὶ ὅλη
Τὴ θάλασσα ἐσκεπάσανε τὰ ἄψυχα κορμιά τους.
Μονάχα ὁ βασιλέας τους μὲ μιὰ ψαροβαρκούλα
Ἐγλύτωσεν ἡ δόξα του ἐδῶ ἔμεινε θαμμένη...
Ἦρθεν ὁ Βρέννος ἄγριους ἔστερνε στρατιῶτες,
Ποῦ μετρημὸ δὲν εἶχανε. . . Ὁ Ἄρης τῆς Ἑλλάδας
Ἄρπαξε τὸ κοντάρι του: ἐμούγκρηξε, καὶ ὅλα
Τὰ φοβερὰ ἐχαθήκανε στρατεύματα ἐκεῖνα!..

Ὅπου καὶ ἂν κυττάζετε, τοὺς κάμπους, τὰ λαγκάδια,
 Ν' ἀχνίζουσιν ἀπὸ αἵματα μαρτύρων θὰ ἰδῆτε,
 Ποῦ τῆ ζωὴ τους ἔδωκαν θυσία ἔς τὴν πατρίδα...
 Μὰ ἔρριξε τὸ μῆλό της ἡ ἔριδα μιὰ μέρα—
 Καταραμένη ἡ λύσσα τους!—κ' ἐχώρισε τ' ἀδέρφια,
 Ἐκαμὲ κ' ἐχθρευθήκανε παιδιὰ μὲ τοὺς γονιούς τους,
 Κ' οἱ φίλοι νὰ μισήσουνε ἀγαπημένους φίλους...
 Τῆ χώρα ἐφαρμάκωσε τῆ δυνάμει της ὅλη
 Ἐκοψε, καὶ μὲ ἄλυσαις τὴν ἔδωκε δεμένη
 Ἐ τοὺς ξένους, ὅπου ἄγριοι ἦρθαν νὰ τὴν πατήσουν.
 ὦ! πόσοι ἐμολύνανε τὸ ἅγιό της χῶμα!..
 Ὁ Τούρκος εἰς τὸ ὕστερο ἔδωσε τ' ἄλογό του
 Εἰς τὴν ἑλθὰ ποῦ φύτεψε τῆς Ἀθηνᾶς τὸ χέρι...
 Χρόνια πολλὰ ἐπεράσανε σκλαβιάς ἀραχνηασμένα!
 Μὰ ἡ Ἑλλάδα ἔζησε ἔς τῆς δόξας της τὸ θρόνο
 Ἀνέβηκε βασίλισσα στεφάνι αἵματωμένο
 Ἐφόρεσε, κ' ἐλεύθερον τὸν Παρθενῶνα βλέπει.
 Παιδιὰ ὅμως ἔς τὲς ἄλυσαις ἔχει πολλὰ ἀκόμα,
 Καὶ θέλει ταῖς ἀγκάλαις της ν' ἀνοιξῆ καὶ ἔς ἐκεῖνα...
 Μὰ δῆμιοι τῆς δένουνε ἀπάνθρωποι τὰ χέρια,
 Καὶ φοβεροὶ σκεπάζουσι ταῖς θάλασσαις της στόλοι!
 Οἱ ἄτιμοι! νὰ σβύσουνε θέλουνε τὴν πνοή της,
 Ἀκόμα γιὰ νὰ δώσουνε ζωῆς λίγαις ἡμέραις
 Ἐκεῖνον ποῦ ἔς τὸ Βόσπορο ἀργὰ ψυχομαχάει...
 Ἡ ἀτιμία αἰώνια ἄς μένη ἔς τὰ παιδιὰ σας,
 Τοῦ Βύρωνα, τοῦ Κάνιγκα, Ἰούδαις συμπολίταις·
 Ἀναίσθητοι ἀπόγονοι τοῦ Γκαίτη καὶ τοῦ Σχίλλερ:
 Τῆς Βιέννας ἀτυνεῖδητοι τοῦ Ρήγα δολοφόνοι·
 Καὶ ἄτιμοι ὁμόγλωστοι τοῦ Γαριβάλδη: Ἄς ἦναι
 Ἐρημὴ ἡ πατρίδα σας· ἄγριοι καὶ ἔς ἐκεῖνη
 Ἀπ' τὴν Ἀσία ἄς ἔλθουνε νὰ στήσουν ταῖς σκηναῖς τους,
 Νὰ φέρουνε τὸν ὄλεθρο, νὰ σπεύρουνε τὴ φρίκη!
 Ἐνα μικρὸ καὶ ἀδύνατο ἔθνος τῆ δυνάμει σας
 Ἐδείξετε νὰ σώσετε θέλοντας τὸ Σουλτάνο,
 Τὰ ἅγια ἐμολύνετε νερὰ τῆς Σαλαμίνας!..
 Ἐμπρὸς κακοῦργοι! δείξτετε ἡ πρόοδος τί εἶναι,
 Τοὺς Ἕλληνας ἀλύπητα σφάζετε: εἶναι λίγαι.
 Ἀδύνατοι, δὲν ἔχουνε ἔς τὸν κόσμον τώρα φίλους.
 Τοῦ Ἀττίλα ζηλεύσετε τῆ δόξα καὶ τῆ φήμη!..
 Μὰ ἡ καρδιοπόθητη ἡμέρα πλησιάζει,

Ὅπου θὰ πέση ἡ δύναμι, θὰ συντριφθεῖν οἱ θρόνοι,
 Καὶ οἱ λαοὶ θὰ δώσουνε ἀδελφικὰ τὰ χέρια...
 Ὅλολαμπρο τὸ δίκαιο ἔς τὴ γῆ θὰ βασιλέψη,
 Κ' οἱ τύραννοι ἐνθύμησι θὰ μείνουν μόνον μαῦρη.
 Φουσκώνει ἡ ἀγανάκτησι, ποῦ αἰσθάνονται οἱ σκλάβοι.
 Μίαν ἡμέρα ἄγρια θὰ σπάσῃ κ' ἡ πλημμύρα,
 Ἐ τὸ ἀνοιγμένο βάραθρο τοὺς ἀδίκους θὰ σύρῃ...
 Τὸ ὠργισμένο φάντασμα εἶπεν αὐτὰ κ' ἐχάθη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΣ.

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ

Ποῦ εἶν' ἐκεῖνος ὁ καιρὸς ποῦ ἔζωνα τ' ἄρματά μου
 κ' ἡ πιάτσα ἐκουνιότανε ἀπ' τὰ πατήματά μου;

ΓΟΥΖΕΛΗΣ

Πρόβαλε, Μοῦσα χαρωπὴ, ζουρλὴ καὶ πονεσιάρια,
 Ἀδιάντροπη καὶ ἔντροπαλὴ, κλαψοῦ καὶ παιγνιδιάρια,
 Καὶ θύμησε τὰ νειάτα μου· κάμει τῆ γῆ νὰ κλάψῃ,
 Νὰ ξεκολλήτουν ὠθητικὰ κ' ὁ οὐρανὸς ν' ἀστράψῃ.
 Ποῦ εἶναι, Μοῦσά μ', ὁ καιρὸς, τὰ δοξαστά μου χρόνια,
 Ποῦ ἔταν δαυλοὶ τὰ λόγια μουκ' οἱ στίχοι μου κανιόνια;
 ὦ στίχοι μου, πόσαις καρδιαῖς δὲν κάματε κομμάτια,
 Πόσα πικρὰ δὲν κλάψανε ἀπάνευθέ σας μάτια;
 Πόσους δὲν ἐνθουσιάσατε κ' ἐτρέξατε ἔς τὴ μάχη,
 Κι' ἀντήχησαν τῆ δόξα μου λόγχοι, βουναὶ καὶ βράχοι;
 Πόσαις δὲν ἐζουρλάνετε χηρούλαις ζηλεμέναις,
 Πόσαις τριγώναις ἀκακαῖς, καὶ πόσαις παντρεμέναις;
 Μία χήρα, μία δασκάλισσα, καὶ μιὰ κομψὴ Γαλλίδα,
 Δὲν ξεφρενιαστήσαν κ' ἡ τρεῖς μὲ μιὰ μου ἀκροστιχίδα;
 Ἡ Γκυβερνάντα ἡ ξανθὴ καὶ τοῦ προξένου ἡ κόρη
 Γιὰ δύο μου στίχους μοναχὰ δὲν πήρανε τὰ ὄρη;
 Ἡ ἀναθρεφτὴ τοῦ βουλευτῆ καὶ τοῦ προέδρου ἡ δούλα,
 Δὲ φαρμακίστηκαν γιὰ μὲ πῶς εἶπα μιὰ εροπούλα;
 Γιὰ μὲ δὲν ἐκουρεύτηκε κ' ἡ βάρια τοῦ Ζαφίρη,
 Καὶ δὲν μοῦ κλείσανε οἱ δειλοὶ δυο-τρεῖς ἔς τὸ μοναστήρι;
 Τὸ ζηλευτὸ τ' ἀντρόγυνο, ἔς τὸ μῆνά του τὸν πρῶτο,
 Δὲν τὸ ἐχώρισα ἐγὼ, κ' ἔκαμα τόσον κρότο;
 Τὴν πρώτη συλλογούλα μου παιὸς θὰ τὴν λησμονήσῃ,
 Ποῦ τόσα ἐγράψανε γιὰ μὲ ἔς Ἀνατολὴ καὶ Δύσι;

Παράσκος, Κόκκος, Παλαμᾶς, Σουρῆδες, καὶ Καμπάδες,
 Ἄλλοι σπουδαῖοι φιλόσοφοι, πεζοὶ καὶ ποιητάδες,
 Δροσίνηδες, Καλκάνιδες, Ἄννιοι, Σχόκοι καὶ ἄλλοι
 Δὲν μῶγραφαν, ἐμπρὸς ἔς ἐμὲ πῶς κλίνουν τὸ κεφάλι;
 Ποῖός ποιετῆς δὲ ζήλεψε τὴ δόξα μου τὴν τόση,
 Ποῦ ἴλιγο ἂν δὲ μ' ἐβάσταινε θά μ' εἶχαν φαρμακῶσει,
 Εὐπνήσε, Μοῦσα, Οὐραμμοῦ τὴν ἐποχὴ μου ἐκείνη,
 Ποῦ ἔλεγε ἀπόψε ποῦ θάμπῳ, εἴ ἐτούτην ἢ εἴ ἐκείνη;
 Ποῦ γὰρ σουρτάρια στιβαχτὰ, κασσόνια καὶ ἄρμαράδες
 Μὲ εἰκόνες, μὲ ἄνθη, μὲ μαλλιά καὶ ἐρωτικαῖς γραφάδες.
 Θυμῶμαι ἀπ' οὐδ' ἐδιάβαινα, κόραις, παιδιὰ, μεγάλοι,
 Θαυμάζοντάς μ' ἐλέγανε «τί πνεῦμα, τί κεφάλι!»
 Καὶ ὄχι πῶς θὰ τὸ παινεθῶ, μὰ λέω τὴ μόνη ἀλήθεια,
 Στεφάνια, δάφναις καὶ φιλιὰ τᾶχα γιὰ κολοκύθια.
 Δὲν εἶμ' ἐγὼ ποῦ ἐτρόμαξα τὸν κάθε ἀριστοκράτη
 Μ' ἔνα μικρὸ μου ἐπίγραμμα ποῦ ἐσεῖσθη τὸ παλάτι;
 Ἐπίσρατοι, ἐθελονταί, ἔφεδροι καὶ κληροῦχοι
 Θὰ ἐρόρηγαν, ἂν δὲν ἔγραφα, στρατιωτικὸ τσαροῦχι;
 Ἄχ! ποῦ ἴναι, Μοῦσά μου, ὁ καιρὸς, ποῦ μ' ἔτρεχαν τ' ἀτκέρια
 Γιὰ σάτυραις πολιτικαῖς καὶ ἐρωτικὰ μαχαίρια;
 Ποῦ σερνικοὶ καὶ θηλυκοὶ, καλόγρηλαις καὶ παππάδες
 Μ' εἶχανε ὅσαν πνευματικὸ καὶ μ' ἀναφταν λαμπάδες;
 Ἦμουν καμάρι τοῦ ἔθνους μου τοῦ τόπου μου ἢ λατρεία,
 Καὶ τώρα ἢ Μοῦσα τ' Ἀγγελῆ μου ἔπῃρε τὰ πρωτεῖα!
 Ἦ δάφνη μου ἢ ζηλευτὴ καὶ ἢ δόξα μου ἢ μεγάλη
 Ἐνοῦ μαστόρου ἐζήλεψαν τ' ἀγράμματο κεφάλι.
 Χάρου, Ἀγγελῆ, τὰ κόπια μου, θάρθη καὶ ἔσένα ἢ ὦρα,
 Ποῦ θὰ μουρλάνουνε καὶ ἐσὲ, καθὼς ἐμένα τώρα.

ΕΤΟΙΜΟΡΡΟΠΟΣ.

Βουνοὺν Γεννήσαν Ποντικὸν

ΜΥΘΟΣ ΥΠΟ Ι. Σ. ΚΡΑΣΑ

Ἐκαίλειπὸνα ἓνα βουνὸ καὶ ἡ γῆ ἐσειότου ὄλη
 Τὸ βόγχο του καὶ ταῖς φωναῖς ἀκούανε ἔς τὴν Πόλι.
 Γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἔτρεξαν καὶ ἐλέγαν: θὰ γεννήσῃ
 Καὶ θὰ μᾶς κάμη βέβαια ἢ Λόνδρα ἢ Παρίσι.
 Καὶ ἐγέννησε. Τίς;—Φρίκη!.....—ἐγέννησε Ποντίκι!
 Τὸ χονδρὸ τοῦ μύθου ψεῦμα μιὰν ἀλήθεια θὰ σὲ μάθῃ:
 «Ὅπου ἀκεῦς πολλὰ κερᾶσια, βάσταινε μικρὸ-καλάθι.»

Εἰς τὸν Θάνατον Διητοῦς Βρεφοῦς

Εἰς τὸ στερνὸ κρεββάτι του, ξανθὸ, χαριτωμένον,
 Ηαἰδάχι ἔκειτο νεκρὸ,
 Ἐσαν λουλουδάχι ἔς τὸ νερὸ,
 Ποῦ πλέει μαραμμένον.

Ἀκίνητη, ἀδάκρυτη, ὡσαν ξεφρενησμένη
 Σιμά του ἔμενε γυνή...
 Καὶ ἔξαφν' ἀρχίζει νὰ ὀρηνῆ
 Ἐπολυπικραμμένη.

«Σύπνα καὶ ἐπρόβαλε ἡ αὐγὴ νὰ μοῦ γλυκολαλήτῃς,
 Ἐπέτα δροσάτο μου παιδί,
 Ἐσαν τὸ πουλάχι ἔς τὸ κλαδί
 Ἐνὰ γλυκοτραγουδήτῃς...»

«ὦ! ἀνοίξε τὸν γαλανὸν καὶ ὦρατον ὀφθαλμόν σου...
 Ἐἦτο γιὰ ἔμένα Οὐρανός,
 Καὶ Ἡλῖός μου φωτεινός
 Ἐτὸ ἄστρο πρόσωπόν σου!..»

«Ποιὰ τώρα θὰ μοῦ σὲ πονῆ, καὶ ποιὰ θὰ σοῦ ἀπλώνη
 Ἐτὴν τρυφερὴ τῆς ἀγκαλιᾶ
 Ἐνὰ σὲ κοιμίζῃ μὲ φιλιὰ
 Καὶ νὰ σὲ καμαρώνῃ;...»

«ὦ Παναγία! δέξουτο... καὶ ἂν τύχη καὶ ζυπνήτῃ
 Ἐκαὶ ἐμὲ τὴ δύστυχη ζητεῖ...
 Ἐπέτου πῶς μάννα εἶσαι Σὺ
 Ἐνὰ μὴ μ' ἀποζητήσῃ!...»

Καὶ μέσ', τὸ ὀρῆνο ἔξαφνα ἐκόπη ἢ φωνὴ τῆς,
 Καὶ ἔπεσε κάτω ὡς νεκρά.....
 Ἐἦτον ἢ ὑστερὴ φορὰ
 Πῶβλεπε τὸ παιδί τῆς.

Ἐν Ληζουρίῳ, Μάρτιος 1872

Π. ΣΚΑΛΤΣΟΥΝΗΣ.

Γ. ΛΑΓΚΟΥΙΔΑΡΑ

Ο ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ

Πές μου, κόρη, πριν μισέσω
"Αν μ' αυτό τον μισεμό
'Απ' τήν άσπλαχνη καρδιά σου
Μέλλη νά ξαστοχισθώ.

Πές μου, κόρη, θάχης πάντα
Είς τό νοῦ σου τή στιγμή
'Οπού μ' είδες και πού σ' είδα,
Πού εὔρεθήκαμε μαζί;

Πές μου, κόρη, θά λυπῶσαι
"Όταν θά μ' ἐγώ μακρυνῶ
Και τὰ ὕστερά σου λόγια
Νά λῶ γιά παρηγοριά;

Δέν μιλεῖς, και μέ κυτταλεῖς
Και τὰ μάτια ἔχεις θολά.
'Αχ! νά ἠαπόρησαν τὰ μάτια
Νά ξανοῖζουν τήν καρδιά;

Γιά νά ιδῶ τί συλλογῆσαι
Εἰς ἐτούτη τήν στιγμή,
'Αν κτυπᾷ γιά μένα μόνον,
'Αν κλήθεια μέ πονῆ.

Πλὴν ἀνώφελα δακρυζεῖς
Νά μέ σώσης; δέν ἔμπορεῖς,
'Απ' τήν τύχη ἦτον γραμμένο
Ν' ἀποθάνω δυστυχής.

Φεύγω γιά ν' ἀπομακρύνω
'Απ' τόν κόσμο τόν σκληρό
Κί ἀδελφούς και μάνν' ἀρίνω
Και δέν θά τοῦ ματαῖδῶ.

Σάν φιλέρημο πουλάκι,
'Όπού πᾶσι περικοπᾷ
Και τό ταῖσί του γυρεύει
Και τό κραζει ὅθε περνᾷ,

Λυπημένος θά πηγαίνω
Και μ' ἐπὶ ἔστον στογασιμό
'Ἐσέ πάντα θέ νά κραζῶ,
Πάντα ἐσέ θά μελετῶ!

'Αγρια κύματα θά σπῖσω,
Κάμπους, λόγγους και θουνάε
Θά περάτω γιά νά φθάσω
Εἰς τήν ἔρμη ξενιτειά.

Ποῖος ἤξεύρει πού κι' ὡς τότε
Μοναχός θά περπατῶ,
Εἰς ἐρείπια και λαγκυδιά
Θέλ' ἡ τύχη νά σωθῶ.

Χαῖρε Ζάκυνθος, πατρίς μου!
Τώρα θά σέ χωρισθῶ,
Τίς ἀνθοστόλιστούς σου κάμπους
Πλέον δέν θά τοῦς ξαναῖδῶ.

Δέν θά βλέπω τήν αὐγοῦλα
'Στήν ἀντίκρου σου στεριά
Λαμπρόν ἥλιο νά προβάλλη
Μέσ τὰ νέφη τὰ λευκά.

Δέν θέ νά λῶ πλεῖο γιά στρώμα
Χερταράκια και μος χιτίς,
Και οὔτε πλέον θά ἐξυπνήσω
Στιῶν ἀνθῶν ταῖς εὐωδιαῖς.

Χαῖρε, σὺ γλυκό μου ἀέρι,
'Όπού μ' ἔδωσες πνοή,
Τώρα σέ δέν θ' ἀναπνέη
'Ἡ ταλαίπωρος ψυχή!

Πλέον ἐμέ δέν θά δροσίζης
Κί' οὔτε πλέον θέ ν' ἀγροικῶ
Εἰς τοῦς κλώνους τόν γλυκό σου
Σιγανό ψιθυρισμό.

Χαῖρε σὺ πού τήν φλ γέρω
"Στό καλύδι σου λαλεῖς,
Και τή δόξα περιπαίζεις
Τοῦ υπερήφανου τῆς γῆ!

"Αν ποτέ φλογέρ' ἀκούσω
Εἰς τὰ ξένα τὰ θουνά,
Πόσα αἰσθήματα θά σπῖξουν
Νά μ' ἀνάψουν τήν καρδιά!

Δυστυχής! πῶς ἡ πατρίς μου
Θά προβῆλῃ ἐμέ στό νοῦ
Και ἡ καρδιά πῶς θά σπικραξῆ
Μέ τήν μνήμη ἐνοῦ κειραῦ.

"Ἴσως τότε εὐτυχισμένους
Θέ νά κραζῶ ταῖς στιγμαῖς
'Όπου τώρα ἀπελπισμένους
Βλασφημῶ τάσους φορεῖς.

Μά τι πλέον ἐγώ διαστάζω;
Φουσκωμένε εἶν' τὰ πανιά
Τῆς ἐγκούλας πού προσμένει
Κάτου στήν ἀκριγιαλιά.

"Ἠλθ' ἡ ὄρα! Χαῖρε πάλι!...
Χαῖρε Ζάκυνθος... κ' ἐσὺ
'Όπού τ' ἀνχωρισμοῦ μου
Πρώτη ἐστάθη; ἀφιρμή.

Σ ΕΣΕ ΉΟΥ ΚΑΘΡΕΦΤΙΖΕΣΑΙ

Ἐθαρρεῖς πῶς μέσα's τό γιαλί εἶν' ἡ γλυκειά μορφή σου;
Σχίσ' τήν καρδιάμου νά τήν βρῆς... Σέμένα καθρεφτίσου!
Σχίσ' τῆ νά ὄῃς τὰ μάτια σου κλεφτά σάν μέ θωραῖνε,
Μάτια πού πριν μέ σφάζουνε κί ἀμέσως μέ πονοῦνε.
'Εκεῖ θά βρῆς τ' ὀλόγλυκο τό σόμα τό μικρό σου,
Τό λυγρό σου ἀνάστημα, τό ζηλευτό λαιμό σου,
Τῆ στάση, τήν περπατησιά, τῆ χάρη, τῆ σεμνότη,
Τό δάκρυ, τό χαμόγελο, τῆ δροσερή σου νεότη.
Κ' ἐκεῖ θ' ἀκούσης τῆ στιγμή πού λυώνει, πού σπαράζει
Πῶς τοῦς παλμούς σου ἔχει παλμούς. — Ἀχ, κίττα πῶς τοῦ μοιάζει!

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΤΑΒΟΥΛΑΡΗΣ.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ ΚΙ' ΑΓΚΑΘΙ

'Απ' ὅλα τοῦ προσώπου σου τ' ἀμέτρητα χαρίσματα
Μ' ἀρέσουν τὰ δροσάτα σου χειλάκια,
Πού φαίνονται σάν δρό τρανταφυλλάκια
Και στῆς καρδιάς μου ἀνάπτουνε τὰ βιάθη
Καυμούς και πάθη.

'Αν μέ πληγώνουν κάποτε μέ τὰ πολλά τοῦς πείσματα
Και στήν καρδιά φαρμάκι μέ ποτίζουν...
'Αχ! Δέν τό θέν κί αὐτά, δέν τό γνωρίζουν.
Τραντάφυλλο στέν κόσμο δέν ἐστάθη
Χωρίς ἀγκάθι. —

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Σ. ΜΑΤΕΣΙΣ.

ΛΕΥΚΩΜΑ ΎΣΤΗ ΖΑΚΥΘΟΥ

Ὁ τῆς Ζακύνθου ὁ λαὸς πάντοτε τυφλωμένος
ἦτο καὶ εἶναι ἐξ ἀρχῆς καὶ καταγελασμένος.

ΚΟΥΤΟΥΖΗΣ

Δυστυχισμένε μου λαέ, καλὲ καὶ ἀγαπημένε,
Πάντα σου εὐκολόπιστε καὶ πάντα προδομένε.

ΣΟΛΩΜΟΣ

Δρόμοι στενοί, ἄνθη, σκυλιά, καμπάναις,
Διακονιάρειοι, παστέλια, σερενάδες,
Μαντηλοφόραις κόραις καρδιοπλάναις,
Καλοὶ, κακοὶ, δειλοὶ, παληκαράδες!
Λίγα μυαλά πολλαῖς γλωτσοκοπάναις,
Λούσο, ἀργαλοὶ, καὶ οὐρρα καὶ ποιητάδες·
Κι' αὐτὴ τῆ θεία ζωγραφιά τοῦ Χάση,
Μουρλόχωρα τὴν ἔχουν ὀνομάσει.

ΣΠΟΥΡΓΙΤΗΣ

ΑΝΑΚΡΕΟΝΤΙΟΝ

(Ἐλευθέρα παράφρασις).

Ὅλους τοὺς γέροντας ὅπου γλεντοῦνε Ἰὼν βλέπω γέροντα χορὸν νὰ σέρνῃ
Κ' ὄλους τοὺς νέους ποὺ τραγουδοῦνε Δεκέμβρι μόνον τῆς τρίτης φέρνῃ
Μὲ ἴσια ἀγάπη τοὺς ἀγαπῶ. Κ' εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Μάϊ χαρωπῶ.

Ἀθῆναι.

Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΙΑΚΩΒΟΥ ΟΡΤΙΣ

(Μετάφρασις Γ. Κ. Σφήκα)

(Συνέχεια ὄρα προηγούμενων φυλ.)

Παταύιον, 7 Δεκεμβρίου.
Δὲν θάλω νὰ τὸ εἶπω· πλὴν πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἐπωφελοῦμενος
τῆς δοθείσης ὑποσχέσεως, ἐνήργησας παντὶ σθένει ὅπως μ' ἐξαγάγῃς
τοῦ ἐρημιτηρίου μου. Χθὲς ἦλθεν ὁ Μιχαήλ εἰδοποιῶν με ἐκ μέρους

τῆς μητρὸς μου, ὅτι τὸ κατάλυμά μου ἦτο ἤδη ἔτοιμον ἐν Παταύιῳ, ὅπου εἶπον ποτὲ (ἀληθῶς δὲ μάλιστα τὸ ἐνθυμοῦμαι) ὅτι ἤθελον μεταβῆ ἄμα τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τοῦ Πανεπιστημίου. Εἶναι ἀληθές ὅτι εἶχον ὀρκισθῆ νὰ ἔλθω, καὶ σοὶ ἔγραψα περὶ τούτου, πλὴν ἀνέμενον τὸν Κ. Ὀν Γ***, μὴ ἐπιτρέψαντα ἀκόμη. Πλὴν τούτου, καλῶς ἐπραξα δραξάμενος τῆς σιγῆς τοῦ ὄρκου μου, καὶ ἐγκατέλειψα τοὺς λόφους μου χωρὶς ν' ἀποχαιρετίσω ψυχὴν ζῶσαν. Ἀλλως, ἐναντίον τῶν διδασκῶν σου καὶ τῶν ἀποράσεών μου, δὲν θ' ἀνεχώρουν πλέον· καὶ σοὶ ὁμολογῶ ὅτι αἰσθάνομαι πικρίαν τινὰ ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ ὅτι συχνάκις ὑπὲρμαίνομαι τὸν πειρασμὸν τοῦ νὰ ἐπανέλθω. — Λοιπὸν, τέλος ἰδοὺ ἐγὼ ἐν Παταύιῳ, καὶ μέλλω γρήγορα νὰ καταστῶ σὺ φῶς, ἵνα μὴ σὲ ἀκούω πλέον πικραίνουντά με νὰ παύσω τοῦ νὰ χάνωμαι εἰς τρέλλας. Ὅμως πρόσθε μὴ θελήσῃς νὰ μοὶ ἀντιγῆς ὅταν μοὶ ἔλθῃ διάθεσις ν' ἀπέλθω ἐντεῦθεν, διότι εἰςέυρεις ὅτι ἐγενήθην ὅλως ἀκαμπτος διὰ τινὰ πράγματα, προκειμένου μάλιστα νὰ ζήσω κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν σπουδῶν ἀπαιτουμένην μέθοδον βίου, θυσιάζων τὴν εἰρήνην μου καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πνεύματός μου, ἢ καὶ, εἰπέ το, δὲν μὲ μέλλει, σοὶ τὸ συγχωρῶ, καὶ τὴν ἰδιοτροπίαν μου. Εὐχαρίστησον ἐν τούτοις τὴν μητέρα μου, καὶ ὅπως ἐλαττώσῃς τὴν δυσαρτέθειάν της, προσπάθησον νὰ προσητεύσῃς, ἀλλ' ἀπλῶς ὡς τὸ πρᾶγμα ἂν ἤρχετο μόνον του, ὅτι ἐγὼ δὲν θὰ διχαιμῶ ἐνταῦθα πλέον τοῦ μὴνός, ἢ ὀλίγον περισσότερον.

Παταύιον, 11 Δεκεμβρίου.

Ἐγνώρισα τὴν σύζυγον τοῦ πατρικίου Μ***, ἣτις ἐγκαταλείπει τὴν τύρβην τῆς Βενετίας καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἀναγκητοῦ συζύγου της ἵνα φαιδρῶς διέλθῃ μὲν μέρος τοῦ ἔτους ἐν Παταύιῳ. Κρίμα! ἡ νεκρὰ καλλονὴ της ἀπώλεσεν ἤδη τὴν σεμνὴν ἐκείνην ἀρέσειον ἣτις μόνη διαχέει τὰς χάριτας καὶ τὸν ἔρωτα. Λίαν εἰδήμων τῆς γυναικείας ἐρωτοτροπίας, προσπαθεῖ ν' ἀρέσκῃ καὶ τοῦτο ἀπλῶς καὶ μόνον ὅπως κάμνη κατακτήσει· οὕτω κρίνω τοῦλάχιστον. Οὐχ ἦττον, τίς οἶδε! Εὐχαρίστως μένει μετ' ἐμοῦ, καὶ συχνάκις χαμηλῇ τῇ φωνῇ μοὶ ὁμιλεῖ, καὶ μειδιᾷ ὅταν τὴν ἐπαινῶ, πολὺ μάλλον αὐτὴ δὲν τρέφεται ὡς αἱ ἄλλαι διὰ τῆς ἀμβροσίας τῶν ψυχρῶν ἐκείνων ἀνδριῶν ἃς ἀποκαλοῦσιν εὐφυολογίας ἢ χαριτολογίας, αἵτινες ὅμως πάντοτε ἐμραίνουσιν ἐμφυτον κακίαν ψυχῆς. Μάθε τώρα ὅτι χθὲς τὸ ἐσπέρας σύρουσα τὴν καρτέκλαν της πλησίον τῆς ἰδικῆς μου, μοὶ ὁμίλησε περὶ τινῶν σίχων μου, τοῦ λόγου δὲ βεβηληδὸν ἐλθόντος καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα μικρολογήματα, ἀγνοῶ πῶς, ἀνέφερον ἐν βιβλίον τὸ ὅποιον αὐτὴ μοὶ ἐζήτησε. Ὑπεσχέθην νὰ τὸ φέρω σήμερον τὸ πρωῒ. Χαῖρε— πλησιάζει ἡ ὄρα.

(ἀκολουθεῖ)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΥΤΟΥΖΗΣ

Νικόλαος ὁ Κουτούζης εἶνε τῆς Νεωτέρης Ἑλλάδος ὁ ἡμεῶν τῶν αἰσχροῶν σατυρικῶν, καὶ εἰς τῶν καλλίστων ζωγράφων. Ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1746 ἐξ εὐπόρου καὶ ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας. Περιεργείας χάριν δημοσιεύομεν τὸ βιβλιογραφικὸν αὐτοῦ, ὅπερ, μεθ' ὄλων τῶν μεγίστων ἀνορθογραφικῶν ἀντιγραφῶν ἐκ τῶν βιβλίων τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑπερ. Θεοτόκου Ὁδηγητρίας. «1746 μαΐου 6 ἐδάπτισα πειδίω ἀρ. πνευτικῶν τοῦ μουσῆ Γηκουμήν κωντούζι ἀπὸ τὴν νομημὴν του γινὴν ἀναστασία Ζαρκάκη, ἦτιον τὸ πεδίον ὑμερῶν πεινήντα καὶ ἀνάδωχος ἦτιον ἀὸ μισερ νηολὸς περάτης καὶ ὠνομασαντο ΝΙΚΩΛΑ.»

Ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἐδαξε νοῦν εὐφρέστατον καὶ πρὸς τὴν μαθησιν ἐξῆν, πρὸς δὲ τὴν ζωγραφικὴν τέχνην προσκλινῆ. Μαθὼν ἐν τῇ γενεθλίῳ πόλει τὰ τε ἑλληνικὰ καὶ ἰταλικὰ γράμματα, μετέβη, πρὸς ἐμάθησιν τῆς ζωγραφικῆς, εἰς Ἐνετίαν καὶ ἐγένετο ἀπαλὸς τῆς περιωρούμου ἐνετικῆς σχολῆς. Ἐπανακάμψας εἰς τὴν πατρίδα, μετέροχο ἐπιτυχῶς τὸν ζωγράφον. Ἐθαμάζετο ὧς καλλιτέχνης, ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὀσημίραι ἐγίνοντο ἀσπονδότεροι, ἔνεκα τῆς κακῆς αὐτοῦ συμπεριφορᾶς. Ἐκ φεισῶς ἦτο ὀξύθυμος, φιλολόιδωρος, αἰσχρορήμων, ἐγωϊστῆς, ἀριστοκρατικὸς καὶ ἰδιώτροπος. Εἰς ἐκείνους, οἵτινες τὸν ὕβριζον ἢ προσέβλλον, δὲν ἐδίδε σημασίαν, περιεφρόνει ὄλους, καὶ, μετὰ σαρδονικῶν μειδιάματων, ἔλεγεν:

Ὅλοι βρίζουν τὸν Κουτούζη,
Ποῦ ἀλήθεια πάντα σκοῦζει.

Εἰς τῶν ἐχθρῶν του ὄμως, ἡμέραν τινὰ, διὰ φιλίδος μεθ' ὕλης, τὸν ἐτραυματίσεν εἰς τὴν παρειᾶν, εἰς τρόπον ὥστε τῷ ἔμεινε μελανὸν στίγμα εἰς τὸ πρόσωπον. Τοῦτο μεγάλως τὸν ἐλύπησε, καθότι ἦτο λίαν φιλόκοσμος καὶ φιλάρεσκος. Τότε οἱ εὐπαιδίδαι ἐξύριζον γένεια καὶ μύστακα διό, ἵνα διὰ τῆς γενειάδος καλύψῃ τὸ στίγμα, ἐπορεύθη εἰς Λευκάδα καὶ ἐνεδύθη τὸ ἱερατικὸν σχῆμα, ἀξίωμα, τῇ ἀληθείᾳ, ἐναντιούμενον πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ζωηροῦ πνεύματός του. Ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν Ζακύνθον ἱερεὺς! Ἀλλὰ καὶ λειτουργὸς τοῦ Θεοῦ, ἦτο ὁ αὐτός.

Εἰς Ζακύνθους, σατυρίζων αὐτὸν ἔλεγεν, εἰς στιχοῦργημα.

Κουτούζης τοῦ Κουτούζιου, κουτὸς, κουτὰ ἐστοχάσθη
Σατυρικῶς νὰ σατυρῇ— σὰν Σάτυρος ἐπίασθη!
Πιζόντας μετὰ τὸν Σάτυρον, ὁ Σάτυρος θαγκάνει,
Στὸ ἀγγελικὸ του πρόσωπο, μ α ὕ ρ ο σ η μ ᾶ δ ι κ ᾶ ν ε ι !

Ἄτερος Ζακύνθιος, ὁ σατυρικὸς ποιητῆς Θωμᾶς Δαυελάκης, ἐναντίον τοῦ Κουτούζη ἔκχευε τοὺς ἐξῆς στίχους.

Πρόσωπο δίχως ἐντροπή, κορμὶ μαγαρισμένο,
Γλῶσσα γιομάτη ἀπὸ πομπή καὶ στόμα μολυσμένο,
Ποῦ, ὅ,τι κῆ ἂν ἀπέρασε τὸ δολερὸ κορμὶ σου
Στὰ νειάτα σου κ' εἰς τὴν αἰσχρὴ ζωὴ τὴν ἐδική σου,

Τᾶρες ὄλα μαζωχτὰ στοὺς ἄλλους, καὶ λογιζέεις
Ποῦ ταῖς δικαῖς σου ταῖς πομπαῖς, μετὰ τοῦτο ταῖς σκεπάζεις.
Ὅλα σ' ἐμὰς εἶνε γνωστά.— ἐσὺ σαι ὁ Κουτούζης!
Κακὰ πλανᾶσαι θταν λές, πῶς τὴν ἀλήθειαν σκοῦζεις.
Καὶ ἂν ἐσὺ τὴν ἔσκουζες, ἀρχίζες ἀπὸ σένα
Καὶ εἰς ἐσὲ τελείονες, βρίζοντας ἕνα ἕνα.

Ὁ Κουτούζης ἦτο ἐχθρὸς τῶν καταχρήσεων, καὶ ἐκερξυνοβόλει αὐτάς. Ἐγεννήθη καὶ ἠκμαζεν εἰς χρόνους, καθ' οὓς αἱ φατρίαί, αἱ μικροπρέπαι, οἱ κακῶσεις, αἱ δολοφοναί, αἱ ἀντεδικήσεις, καὶ αἱ ἀδικίαι, τῆς νήσου ἐδέσποζον. Καλὴν ἀνατροφὴν, ἔλεγε, δὲν ἐλάμβανον οἱ εὐπαιδίδαι. Ἡ ἀνατροφή θελτικὴ τὸν ἄνθρωπον, ἢ ἐκπαιδεύσεις κοσμεῖ αὐτὸν διὰ γνώσεων. Ἐπὶ τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας, ὁ ὄχλος ἔλαθε τὸ θάρρος· κατεμίστιζε τὴν ἀριστοκρατίαν, ἦτις, ἐλθόντων τῶν Ρωσοτόκων, ἀντεδικηθή καὶ διὰ τοῦ ρ ω σ ι κ ο ὕ κ ν ο ὕ τ ο υ. Ἐπανῆλθον οἱ Γάλλοι, τέλος οἱ Ἄγγλοι (1809), ἀλλὰ τὰ δεινὰ, ἐνῶ ἐραίνετο ὅτι ἔπαυον, ἐπανήρχοντο. Ὁ εὐάγωγος λαὸς τῆς Ζακύνθου ὑπέφερε γενναίως, χάριν τῶν παθῶν τοῦ ἐνός καὶ τῆς ἰδιοτροπίας τοῦ ἑτέρου.

Ὡς τὰ ἐντάλματα συλλήψεως καὶ ἡ Βαστίλλη προὔξενησαν ἀγανάκτησιν εἰς τὸν Voltaire καὶ τὸν Mirabeau ὧς οἱ ἱερεῖς τῆς Τυσκάνης παρώξυναν τὸν Giusti, οὕτω, αἱ καταχρήσεις ἰδίως ἀνέδειξαν τὸν Κουτούζην. Οὗτος κατεμάστιζεν ἀριστοκράτας, ἀστοὺς καὶ ὄχλον, κληρικοὺς καὶ λαικοὺς, ἀνδρας καὶ γυναῖκας, γέροντας καὶ νέους, ἰάπλους πολίτας καὶ ἀρχάς. Ἐξήλεγε τοὺς ὑποκριτὰς, τοὺς ἀπτεῶνας, τὰς μοιχαλίδας, τοὺς ἀναξίους ἱερεῖς. Κατεγέλα τὰς γοητείας, μαγγανείας καὶ μαντείας καὶ τὰ τοικῦτα, ἅπερ, ἐγένοντο τότε ἐνταῦθα, ὑπὸ τινῶν ἱερέων ἀμαθῶν καὶ γραϊδίων.

Ὅσακις ἔλεγόν τι κατ' αὐτοῦ, πρὸς σκοπὸν νὰ τὸν προσβάλωσιν, ἀμέσως ἀπῆντα διὰ ἰβόλου καὶ ἀσέμνου ἐπιγράμματος. Σατυρίζων, σπανίως, μετεχειρίζετο ὑπαινιγμούς. Ἡ σάτυρα αὐτοῦ ἦτο, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀτιμωτικὸς λίβελλος. Ἡτίμαζε, δὲν περιέπαιζεν· ἐκίνει τὰ δάκρυα τοῦ πόνου καὶ οὐχὶ τὸν γέλωτα. Ἡ σάτυρα πρέπει νὰ δάκνη, εἶνε ἀληθές, ἀλλ' οὐχὶ μέχρως αἵματος. Ὁ Κουτούζης ὄμως ὅτε ἔδακνε, τὸ αἷμα ἔρρεε καὶ τὸ δῆγμα ἐγένετο πληγὴ ἀνίκτος.

Εἰς τοῦτο ἦτο παρόμοιος μετὰ τὸν Ἰουβενάλην. Σπανίως κατεμάστιζε τὴν κακίαν ἢ τὸ ἐγκλημα, ἀλλὰ κατεφέρετο κατὰ τοῦ ἀτόμου τοῦ κακοῦ, ἢ τοῦ ἐγκληματίου· οὕτω διηγεῖροντο τὰ πάθη καὶ ἐξηγιούοντο οἱ ἄνθρωποι· ἐπὶ τῷ χεῖλους του εὐρίσκετο πάντοτε ὁ γέλως, ἀλλὰ γέλως πικρὸς ὡς ἐκεῖνος τοῦ δὸν Ζουάν, γέλως, ὡς λέγει ὁ Σιλωμὸς ἐμ. λῶν περὶ Κουτούζη, ἐπῶσκιαζε ἐχθρὸ καὶ φίλο· εὐρίσκε πάντοτε ἐτοιμὸν τὸ humour, ἀλλὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τοῦτο ἦτο πονηρὸν, δόλιον καὶ δητικόν. Μετὰ πολὺ μεγάλην εὐκολίαν διεσάλπιζε καὶ τὰς οἰκογενειακὰς ἀτιμίας. Ἦτο ὁ μόνος κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτοῦ, ὅστις εἶχε τὸ θάρρος, νὰ λέγη ἀφόβως, τὰ πάντα, ὡς ἔκαμεν ὁ Aretino.

Ἡ πολυμαθὴς τοῦ Κουτούζη, ἦτο θυμακτική. Δὲν κατείχευεν ὁμῶς τὴν πολυμαθίαν ἐκείνην, ἥτις ἀποκτάται διὰ τῆς μελέτης τῶν συγγραμμάτων καὶ τῆς ἐρεῖνης ἐν τοῖς λυχνυρλακείαις· ἀλλ' ἦτο πολυμαθὴς σπουδάζων τὴν κοινωνίαν. Κι κ' ἡ ποιούμενος χρῆσιν τῆς δραστηριότητός του, ἐφρόντιζε νὰ μνησθῆται κατὰ βῆθος ὅλα τὰ αἰσθηματικά καὶ τὸν βίον ἐξίστου. Πικροῦ περιερίττετο, ἂν ἠδύνατο. Τὴν νίκτα περιεφέρετο. Σινίδει φίλιον μὲ ὑδροφόρους, τροφούς, ὑπερτρύκας, καὶ ὑπηρετάς ὅπως μνησθῆται ὅλα τὰ οἰκογενειακὰ μυστήρια. Οὐδέποτε ἔλεγε μυστικόν· οὐδ' ὁμίλει ἐνώπιον παιδίων, γραφίδων καὶ κουρέων.

Ἐπλήρητε διάφορα τροπάρια καὶ μεγάλων ἄρια στυριακά, ἐν οἷς καὶ ἐν εἰς τὸν ἐκνυτὸν τοῦ.

«Ὁ Πικρὸς-Κουτούζης ὁ πιστὸς φύλαξ ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύδους τρανός· ἐρῆμος, οὗτος ἐν τῷ οἴκῳ ἐκ πόθου ἀνηκίστου τέρεπε' αἰεὶ καὶ παίξει μετὰ το γατάκιον».

Ἐχθρὸς ἦτο πάντων τῶν δημοκρατικῶν καὶ δὴ τῶν φιλελευθέρων Ἀντωνίου Μαρτελάου, ὃν στυριακάς πολλὰκις, ἀπεκάλεσαν ἀνόητον-ἀμαθῆ, ἀγύρτην, λαοπλάνον καὶ ἀνυδρὸν. Ἐτι ὁ Κουτούζης περῶδησε τὸν πλήρη φιλελευθέρων αἰσθηματικῶν· «Ἦμνον εἰς τὴν περῶδημον Γαλλίαν, τὸν Ἀρχιστράτηγον Βοναπάρτην καὶ τὸν στρατηγὸν Γεντίλην» τοῦ Μαρτελάου. Τὸν Ἦμνον τοῦτον τοῦ αὐτοῖδμου Μαρτελάου περῶδησε καὶ ὁ Νικόλοσ Λυγοθέτης Γούλικρης· Τῷ Γούλικρη τὴν περῶδιαν ἡμεῖς τὴν ἐδραμοσιεύσαμεν ἐν τῇ «Κυψέλλῃ» Ζακύνθου, ἀλλὰ ἡ τοῦ Κουτούζη εἶνε εἰσέτι ἀνέκδοτος. Μεταξὺ τῶν δύο περῶδιῶν ὑπάρχει ὁμοιότης τις, ἀλλὰ μὴ γνωρίζοντες τὸ ἔτος κατὰ αἰ περῶδιαι ἐγένοντο, ἔγνωσαν εἰς τίνος νὰ ἀποδώσωμεν τὸν τίτλον τοῦ λογιολόγου. Ὅτι ὁ Μαρτελάος ἐκήρυττεν, ὁ Κουτούζης παρερρίσκει, εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἵστατο ἀντικρου τοῦ ἀλβανός, καὶ ἐποιεῖ μορφισμὸς καὶ κινήματα ἀποδοκιμασίας. Τέλος ὁ Κουτούζης ἦτο ἐτοιμος νὰ στυριακῆ πᾶν ὅ,τι ὁ Μαρτελάος ἐπραττε καὶ τοῦτο ἕνεκα τῶν φιλελευθέρων αἰσθηματικῶν αὐτοῦ, ἐπειδὴ ὁ Κουτούζης ἐφρόνει ὅτι ἡ ἐλευθερία, ἡ παρὰ τῶν δημοκρατικῶν Γάλλων κηρυττωμένη, ἦτο ἐπικίνδυνος.

Διὰ τὴν κατὰστασιν τῆς Ζακύνθου τῶν χρόνων τοῦ ζεῖποτε ἐλυπητό. Εἶς τι ποιήματός του το γράφειν τῇ 14 Ἰουλίου 1999, ἀνέκδοτον ἢ ἀρχὴ εἶνε οὕτω πως:

Βέβαια τώρα ἔπρεπε εἰς τὸ νῆανστηθοῦνε
Τὰ κόκκαλα ὡς ἔγραψε ὁ Μαρτελάος νὰ ἰδοῦνε
Μὰ ὅχι ἐκεῖνα ποῦ ἔλεγε «τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων»
Ἄλλὰ τῶν προγόνων μας καὶ προσετῶν ἐκείνων
Τῶν Ζακυνθίων, δηλαδὴ, ὅπου γιὰ τὴ τιμὴ τους
Δὲν ἐφοβήθησαν ποτὲ νὰ χάσουν τὴ ζωὴ τους.
Νὰ ἰδῶ ἂν ἐγνωρίζασι τὴν δύστυχη πατρίδα, κ.λ.

Ἄλλὰ τέλος καὶ αὐτὸς ἐγνώριζεν ὅτι οἱ κυβερνῶντες τὸν τόπον

οὐδέποτε ἐφρόντιζον τότε περὶ τῆς εὐημερίας τῶν κατοίκων καὶ ἐπαναστατικῶς ἐξεφράζοντο, εἰπὼν

Καὶ ὅπου νὰ μᾶς ἐβλέπουσι τοῦτ' οἱ Κυβερνητάδες
Νὰ χαίρονται καὶ νὰ γελοῦν καὶ νὰ μᾶς περιπαίζου
Ἄποκρυφα καὶ φανερά καὶ νὰ μᾶς ἀναμπαίζου,
Κάλλιον εἶνε, λέγω σας, νὰ γείνη ἓνα πρῆγμα,
Τὸ νὰ χαθῶμε ἐν μιᾷ στιγμῇ καὶ ἡμεῖς καὶ αὐτοὶ ἀντάμ.

Ἡ κόμμωσις αὐτοῦ ἦτο ἐπι ἀνάρμοστος εἰς ἱερέα.

Τὰ ράσα τοῦ ἦταν μετὰξωτὰ καὶ κοντὰ, ἵνα φαίνονται αἱ ἀργυραὶ ἢ χρυσαὶ πόρπαι, αἱ ἔφερον εἰς τὰ κομψὰ ὑποδήματα, καὶ αἱ μετὰξωταὶ περικνημίδες ἐρυθροῦ ἢ πορφυροῦ χρώματος. Ἐβόσπτεν ἐπὶ τὸ κομψότερον τὸ γένειον. Τὸν στοργύλον καὶ λίαν κομψὸν αὐτοῦ πλατύγυρον πῖλον, ὅτε μὲν λοξὰ ἔφερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὅτε δὲ ὑπὸ τὴν μασχάλην. Ἐβάδιζεν ἀγερώχως καὶ ἐνίοτε παρκαλουθούμενος ὑπὸ τῆς προσφιλούς αὐτοῦ γάτας ἦν ἐκράτει διὰ γατιανίου. Τὰ ἀκτινολοῦντα αὐτοῦ ἐλιμμάτα ἔστρεφον εἰς τὸ καὶ ἐκεῖ καὶ προσήλωνεν αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἀθροτέρων ἀντικειμένων. Ἦτο τὸ φρόνητρον τοῦ τόπου.

Λυπούμεθα μὴ δυνάμενοι νὰ δημοσιεύσωμεν ἐνταῦθα μῆτε κἄν μίαν τῶν καλλιτέρων στυριῶν αὐτοῦ, ἕνεκα τῆς ἀπεριγράπτου αἰσχροτήτος των.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς αἰσχροῦ στυρίας, εἰς ἀλλιέργητεν καὶ εἰδός τι ποιήσεως διδασκτικῆς.

Ἐπιτυχῶς ἐκαλλιέργησε καὶ τὴν εἰδυλικὴν ποιήσιν, τοῦ συρμού κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ. Ὁ Βαρρὲρ ἐκαλεῖτο ὁ Ἀνακρέων τῆς λαϊμητόμου καὶ ὁ Ρυβασπιερ ἐποιεῖ ἐρωτικὰ ἄσματα! Ἐκ τῶν εἰδυλικῶν ποιήσεων τοῦ Κουτούζη διακρίνεται ἐκείνη, ἣν ἐποίησεν αὐτοσχεδῶς εἰς τὸ ρωμαντικὸ ἀκρωτήριον Δαβίχ, συνευωχούμενος μετὰ φίλων.

Μέτα εἰς τὰ δάτη, λέγει ὁ ποιητής, ἀπαντᾷ:

Μία κόρη πλουμισμένη, μὲ ἀγγελικὴ θωριά,
Ποῦ μάζονε τὰ ρόδα καὶ ἀνθοῦς μετὰ τὴν δροσιά.
Τὰ στήθη της στολίζει, καὶ τρυφερὰ βυζιά.

Ὡ νεότης ἀνθῶν
Καὶ παρεκεῖ, κοντὰ της· τὸν ἔρωτα θωρῶ
Σαγίτα νὰ ἐτοιμάζῃ μετὰ ξίφος κοπτερό.
Κὴ ἀπόκρυφα τὴν βίβνη, μού σπάζει τὴν καρδιά
Τὴν φλέβα τὴν μεγάλην, γι' αὐτὴ τὴ κορασιά,
Ὡ ἀγάπης πληγῆ

Ἀκολούθως λειποθυμεῖ ὁ ποιητής, ἐκείνη δὲ τὸν ἀσπάζεται. Ἄμυ ἀλαχμαβάνει ὁ ποιητής λέγει σὺν τοῖς ἄλλοις.

Ἐλα, θεράπευσέ με τοὺς πόνους σπλαγγινικά,
Ὅπου γιὰ σέ, νεράϊδα, γροικῶ στὰ σωθικά,
Βλέπω καὶ τὰ πουλάκια σὰ δάση, ποῦ πετοῦν,
Ταῖρι κὴ αὐτὰ ζητοῦσι νὰ γλυκανταρωθοῦν.
Καὶ οἱ εὐμορφοὶ οἱ κύκνοι ἀπὸ ταῖς ἐρημιαῖς
Σμίγουνε καὶ ταιριάζουν ἔς ταῖς ἀκροποταμιαῖς.

Καὶ ὅλα τᾶγρια ζῶα ἐκεῖ, ποῦ κατοικοῦν,
Σταῖς λαγκαθιαῖς, μὲ ταῖρι κῆ αὐτὰ συνομιλοῦν
Ὡ τρυφή τῆς ζωῆς!

Ἄρ. ὁ καὶ ἡ κόρη ἐκπρόχζεσαι τὸν ἔρωτά της, λέγει ὁ ποιητῆς περι-
πατῶς.

Καλοτυγίζω ἐκεῖνη τὴν κόρη, ποῦ βρεθῆ
Τὴν ἀνοίξει στὰ δάση μὲ νέον νάνταμωθῆ
Καὶ εἰς εὐμορφολιβάδι στὸ χάραγμα τοῦ αὐγῆς
Σὲ λουλουδάκι ἀπάνου στὸ στολισμὸ τῆς γῆς.

Ὡ νέότης γλυκειά!

Καὶ ἐκεῖ κοντὰ νὰ τύχουν βρύσες μὲ κρύα νερά,
Κῆ ἄγριοι καλαμώνες, χορτάρια δροσερά,
Κέδροι καὶ κυπαρίσσια, δένδρα μὲ τοὺς καρπούς,
Καὶ παρεκεῖ κοπάδια μαζὶ, μὲ τοὺς βοσκούς.
Ποτάμια, ποῦ νὰ τρέχουν κάποια γαργασιστά
Νερά καὶ νὰ ποτίζουν ἄγρι' ἄνθη πλουμιστά.
Ἄπέκει νάγναντεῦση 'ς τὰ δάση μακρὰ
Τοὺς κάμπους ἀνθισμένους καὶ τὰ ψηλὰ βουνά.
Νὰ βλέπη καὶ πουλάκια νὰ γλυκοκελαῖδοῦν
Καὶ ν' ἀναπετορίζουν καὶ νὰ συχνοσχοδοῦν.

Ὡ ζωῆς ἠδονή!

Μάλιστα νὰ σπρίζη ζέφυρος αὐγινὸς
Τὴν ὦρα π' ἀνατέλλει τ' ἄστρ' ὁ Αὐγερινός,
Ὡ τί χαρὰ μεγάλη καὶ πόθου γλυκασμός,
Ποῦ τὴν περικυκλῶνει καὶ γλυκοδρασισμός.

Ὡ ἀγάπης τρυφή!

Μεγάλη εὐφροσύνη, μεγάλη χαρμονὴ
Λαβαίνει ἡ καρδιά της καὶ ἀκρα ἠδονή. κ.λ.

* *

Αἱ ζωγραφίαι τοῦ Κουτούζη διακρίνονται διὰ τὴν κανονικότητα τοῦ
σχεδιασματοῦ, τὴν ἁρμονίαν ἐν τῷ συνόλῳ, τὴν ζωηρότητα τοῦ χρω-
ματισμοῦ καὶ τὴν ἐκφρασιν τῶν οἰσθημάτων.

Καί ται ἦτο ἄριστος καλλιτέχνης, ἔσπερεῖτο ἐνίοτε ζωηρῶς φαντασί-
ας, διὸ αἱ πλείσται τῶν εἰκονογραφιῶν του εἶνε μιμήσεις ἢ ἀντιγραφίαι.
Ὡ; ἐπὶ τὸ πλείστον ἐζωγράφιζεν εἰς τὰς εἰκόνας καὶ τὴν γάταν του.
Ἐνταῦθα σῶζονται εἰκόνες του εἰς τὰς ἐκκλησίας Ἀναλήψεως, Ἄγ. Τι-
μουσίου (*), Μητροπέλεως, Ἄγ. Νικολάου τοῦ Μώλου, Ἄγ. Ἐλευθε-
ρίου, Ἄγ. Γεωργίου τῶν Λατίνων, Ἄγ. Τριάδος, Ἄγ. Ἰωάννου τῶν
Λογοθετῶν, Ἄγ. Σπυρίδωνος τοῦ Τρυφου, Εὐαγγελιστρίας κτλ. Ὁ Ἄγ.
Νικόλαος τῶν Γερόντων ἔχει ἓνα Ἐσταυρωμένον. Εἰς Κέρκυραν καὶ
Δευκκῶν εἶτι ὑπάρχουσιν εἰκόνες αὐτοῦ.

(*) Ἔργον τοῦ Κουτούζη, καὶ οὐχὶ τοῦ Νικολάου Δοξαρά ὡς ἐσφαλμένως
λέγει ὁ σφόδς Μουστοξύδης (Ἑλληνομν. σελ. 21), εἶνε καὶ ἡ λειτανεία τοῦ ἄγ.
Διονυσίου, ὡς ἐτελεῖτο τότε ἐνταῦθα, ἐν ἣ ἀπεικάζονται πολλὰ τῶν κατ' ἐκεῖ-
νον τὸν χρόνον γνωστὰ πρόσωπα, ἐν οἷς καὶ ὁ αὐτὸς Κουτούζης παρακολουθεῖν
τὸν ἅγιον. Ἀνάκειται δὲ ἡ ὠραία αὕτη εἰκονογραφία ὑπὸ τὸν γυναικωνίτην.

* *

Ὁσάκις ὁ Κουτούζης εἰσήγαγο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οὐ ηθῆνεν ὅτι
ἦτο τοῦ Θεοῦ λειτουργίς. Ὅποτε ἐλειτούργει ἤθελε τὸ Θυσια-
στήριον ἐστολισμένον μεγαλοπρεπῶς μὲ τεχνικὰ ἄνθη. Ὅλαι αἱ ἱ-
εροτελεστικαὶ του ἦσαν μεγαλοπρεπεῖς; ἄμα δὲ καὶ θεοπρεπεῖς. Δά-
κρυα ἔρροον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του, ὅτε προσέφερε τὴν ἀντίμακτον
Θυσίαν καὶ γονυπετῶς ἀνερῶνει «τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν». Ἡ ψαλμω-
δία του ἦτο εὐρυθμὸς καὶ εὐχάριστος, ἐνεκα τῆς ἑμμελοῦς φωνῆς του.
Ὁ παρὰδοξος καὶ σπουδῆς ἄξιος αὐτοῦ ἀνὴρ, ἀπέβιωσεν ἐν ἔτει 1819.

Σ ΔΕΒΙΑΖΗΣ

ΑΓΓΕΛΙΑΙ.

1887. ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΤΟΑ 1887.

Τὸ γνωστότατον ἄμα τε καὶ ἀπλήστως ἀναγνωσκόμενον τοῦτο λαμπρὸν
εἰκονογραφημένον ἡμερολόγιον ἐκδίδεται ὅσον οὐπω μικρότερον μὲν κατὰ
τινας σελίδας, ἀλλὰ σχετικῶς εὐθηνότατον. Γνωστὴ εἶναι ἡ φιλοκαλία μεθ' ἧς
ἐπὶ εἴς ἔτη ἐνεφανίσθη, ἀναντίρρητος ἢ περὶ τὴν ἐκλογὴν τῆς ὕλης προ-
σοχῆ τοῦ φιλοτίμου ἐκδότου αὐτῆς Κ.ου Ἀρσένη, ὅθεν περιττὴ πᾶσα περαι-
τέρω σύστασις. Ἄπλη ἀγγελία τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς θὰ ἔρκει ἵνα οἱ ἀγο-
ρασταὶ τοῦ ἀριστοκρατικοῦ, οὕτως εἰπεῖν, τούτου βιβλίου σπεύσωσι πρὸς ἀγο-
ράν. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ τῆς ἐλαττώσεως τῶν σελίδων, ἐπομένως καὶ τῆς
τιμῆς τῶν ἀντιτύπων, ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν ὀλίγα τινα, ὅπως ἴδωσιν οἱ κ-
μέτεροι ἀναγνώσται ὅτι φέτος ἡ «Ποικιλία Στοῶν» ὁμοιάζει μὲ τὰ μι-
κρὰ ἐκεῖνα φιαλίδια τὰ ἐκτεθειμένα εἰς τὰ μυροπωλεῖα, τὰ ὅποια κομ-
ψά, χαριέστατα, λεπτὰ περιέχουσι μύρα ἠδίστης ὁσμῆς τερπούσης τὴν
ψυχὴν.

Διακόσιαι ὀγδοήκοντα περίπου σελίδες, τύπος ἐπὶ λαμπροτά-
του χάρτου, ποικιλία ὕλης, μουσικὴ, σειρὰ 20 εἰκόνων διαπρεπῶν ἀνδρῶν,
ἰδοῦ τὰ παρὰ τοῦ Κ. Ἀρσένη προτρερόμενα τοῖς φιλομούσοις ἀνα-
γνώσταις καὶ πάντα ταῦτα ἀντὶ ἐλαχίστης σχετικῶς τιμῆς.

Ἀγγελίαι τοῦ κομψοτάτου ὅσῳ καὶ περιεκτικωτάτου τούτου ἡμερολο-
γίου ὑπάρχει παρ' ἡμῖν, οἱ δὲ βουλόμενοι δύνανται νὰ ἐγγραφῶσιν ἐν αὐτῇ.

Ἡ τιμὴ ὠρίσθη

Διὰ τὰς Ἀθήνας δραχ. 3.50 Διὰ τὰς Ἐπαρχίας δρ. 3.50

Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. 4.00

Λαμπρῶς χρυσοδέτος

Διὰ τὰς Ἀθήνας δραχ. 6.00 Διὰ τὰς Ἐπαρχίας δρ. 6.00

Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. 6.50

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΥΠΟ Α. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν τοῖς φίλοις ἡμῖν ἀναγνώτταις καὶ παντὶ φιλομούσῳ ὅτι ἐν Κεφαλληνία ἐκτυποῦται ἤδη μετὰ καλλιτυπίας τόμος ἐκ 12—14 τυπ. φύλλων περιέχων 125 **χ α ρ α κ τ ἦ ρ α ς** τοῦ εὐφυσστάτου καὶ ἐνιαίου Διδακτικο—Σατυρικοῦ ποιητοῦ Κ.ου Α. Λασκαράτου. Ἐὰν κρίνωμεν ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ὀλίγων ἐν περιοδικοῖς συγγράμμασι δημοσιευθέντων τοιούτων, τὸ βιβλίον τοῦτο ἔσεται πολυτιμότερον ἐγκόλπιον παντὸς βουλομένου στερεῶ βήματι νὰ προβαίη εἰς τὸν πρακτικὸν βίον. Ἡ τιμὴ ἐκάστου ἀντιτύπου δὲν ὠρίσθη εἰσέτι· ἐπιφυλασσόμεθα ἕνα προσεχῶς ἀναγγεῖλωμεν αὐτήν.

ΦΑΛΗΡΙΚΑΙ ΛΥΡΑΙ

Ὁ Κ.ος Ἀπόστολος Ἀποστολόπουλος ὅτεν οὕτω ἐλδίδει τὸν πρῶτον τόμον πεζῶν καὶ ἐμμέτρων ἔργων του ὑπὸ τὸν ἀνωτέρῳ τίτλον καὶ ἐκ 15 τυπογ. φύλ. συγκείμενον. Ἡ τιμὴ τοῦ Α. τόμου φρ 2. Συδρομηταὶ ἐγράφονται παρ' ἡμῖν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ «ΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΑΝΘΩΝΟΣ»

Τρελλοκόρητο. Παράπολυ κλαψ ἀρικὸς κενὲν ἄλλο.—Κ. Τ. Κέρκυραν, Η. Δ. Πάτρας, Α. Ζ. Τεργέστην, S. F. Milano. Ἐστάλησαν.—Furrer Messina. La ringrazio; mi dispiace però che non me ne restano che pochissimi fogli disponibili per alcun abbonati.—Α.Γ.,Τ. καὶ Δ. Ἀλεξάνδρειν. Μόνον διὰ τοὺς ἐν Ζακύνθῳ εἰναί παραδεκτὴ κατὰ τριμηνίαν καὶ πάντοτε ὑποχρεωτικὴ δι' ἐν ἔτος, ἀλλὰ αἰδιὰ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἐτησί α φράγ. χρ 10. Οὕτω διαλαμβάνουσιν ἢ τε ἀγγελία καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ Η. Α.—Κ. Η. Δαρδανέλλια. Ἰσα ἴσα διὰ τοῦτο ἂν δὲν εἴχομεν δημοσιεύσει καὶ ἄλλα τοιαῦτα θὰ ἦτο κἄπως ὑποφερτόν, ἀλλ' ἡμεῖς, ἐλέπετε, προσπαθοῦμεν ἀντὶ πάσης ὑλικῆς ζήμιας ν' ἀποσκοραχίσωμεν, εἰ δυνατόν τὰ ὅλως διόλου ἀνέλατα.—Κ... Ἀθήνας

Τὰ γράμματά σου τὰ λαβαίνω ταχτικά
ἀλλὰ τὸ ἐλέπω περιττὸ νὰ μού τὰ φέρνης
δὲ θγάζω λέξι! ὥστε μορεῖς σημαντικά
νὰ τὰ κρατῆς, ὅσα μού γράφεις, καὶ τὰ φέρνεις
ἔς τὸ γυρισμό σου, τί καλύτερο! κι' ἀντάμα
καθόμαστε καὶ μού διαβάσεις κάθε γράμμα.

Πᾶν βιβλίον πεμπόμενον ἡμῖν ἀναγγέλλεται.
Εἰδοποιήσεις δεχταὶ διὰ τὴν τελευταίαν σελίδα.